

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilagami ter s »Kažipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
pol leta 6 » 60 » » 3-30
četrt leta 3 » 40 » » 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglesi in poslanice se računijo po peti vrstah če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostora. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnishtvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naši knjigarini, v tobe»arni Schwarz v Šolski ulici, Jellersitz v Nunski ulici in v Korenski ulici št. 23; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu dola Gaserna.

Narodno srcé „Primorskega Lista“.

»Primorski list«, katerega imenujejo po vsebini največ številčk povsem opravičeno »Prismojenca«, je šel s svojo zadnjo številko med narodne liste, ki se borijo za naše narodne pravice, za enakopravnost!

»Primorski list« je eden najstrupenejših klerikalnih listov na Slovenskem, prevet ultramontanskega duha, list, ki se je večkrat norčeval z našim narodnim bojem, ki stavlja zapreke takemu boju, ki stoji na Missijevem stališču, da je narodnost paganstvo, to je ultraklerikalni list, ki pozna navadno le Rim in duhovnike, brani sovražnike slovenskega naroda v duhovskih suk-njah, list, ki je pisal in piše proti vsakemu pravemu napredku, unet le za procesije in Marijine hčere — ta list je pisal v zadnji številki, da se moramo otresti hlapčevskega duha, da mora biti konec slovenski »miroljubnosti«!

Piše: »Proč s hlapčevstvom, ki pristojajo komaj psu! Proč s sramotnimi oziri, proč z brezbriznostjo in kimanjem! — Dokler bomo Slovenci hlapčevskega duha, nas ne bo nihče spoštoval in se ne bo oziral na sicer opravičene zahteve o enakopravnosti! Potem zahteva slovensko uradovanje, navdušuje občine, naj se potegnejo za samoslovenske napise ob novi železnici, pred vsem pa naj odvržejo, kjer jih še imajo, neslovenske napise, samo slovenski imajo prostora na slovenskih tleh.

Prav tako! Takih besed še nismo slišali iz ust »Primorskega lista«. — Prav zato pa, ker jih še nismo slišali, mu ne verjamemo nič. Klerikalci se vedno ravnajo po tem, kakor jim kaže. Narodni čut je v naši deželi močno razvit; zategadel pa se včasih tudi strupen klerikalni list dela narodnega, zlasti še, če mu gre za to, da bi naložil kaj boljših naročnikov od teh, katere ima

sedaj. Tudi »Slovenec« je v zadnjih dšasih ognjevit naroden, zakaj bi ne bil tudi njegov goriški vojščak vsaj enkrat?! In res, razkril je svetu svoje slovensko srce. Kar strmeli smo, ko smo čitali ta »Proč« in »Proč«, to unemanje za naše pravične zahteve, za našo enakopravnost!

Kaj le pravi k temu — dr. Gregorčič, Pajerjev prodanec, ki hlapčuje s svojimi pristaši laški kliki ter je puisti delati škodo Slovincem neovirano, kaj pravita deželna odbornika, ki se nista niti zmenila z drugimi tovariši ne v odboru ne v zboru za to, da gine kar sistematično slovenščina iz deželnega odbora, kaj pravijo tisti duhovniki, ki nemškutarijo po uradih ter se prilizujejo tujim političkim uradnikom, kaj pravijo drugi klerikalni stebri, ki tičijo do grla v narodnih grehah?!

»Proč s sramotnimi oziri, proč z brezbriznostjo in kimanjem! Dokler bomo hlapčevskega duha, nas ne bo nihče spoštoval in se ne bo oziral na sicer opravičene zahteve o enakopravnosti.«

To je res — zato pa to mogočno doni na ušesa vsem kolovodjam klerikalne stranke! Ta stranka je opustila ves boj za naše narodne pravice, se je prodala vladi in Lahom, je osleparila volilce, da gre za sveto vero, ko je šlo za tisto nikdar sito bisago in za nadvladje posvečenih klerikalnih matadorjev s priveski vred. Ta stranka ovira vsako pravo narodno delo, ta stranka je naravnost protislovenska, ker nje v zadrževalci so zvezani z vlado in Lahi ter stojijo tako proti slovenskemu narodu, iz katerega so jim dobri le volilci, da jih izvolijo! — Da so le oni na vrhu ter da komodno živijo, za to jim je, za vse drugo nič! Radi tega pa prav nič ne damo na slovensko srcé »Prim. lista«, pa če se dela še tako navdušenega, in če še tako svežega lica gori za našo enakopravnost. Njegovo srcé je po-

kyarjeno, ker je klerikalno. Zato pa: »Kaj pomaga frišno lice, če je ferdirbano srcé!«

»Primorski list« naj začne narodno delo v svojih vrstah, v vrstah klerikalne stranke. — Svoj prag naj začne čistiti nenarodnega dela — potem mu bomo verjeli, da se je res spreobrnil ter se pridružil nam v narodnem boju, v boju za naše svete pravice in enakopravnost. Dokler pa tega ne stori, stoji nesporodbitna resnica, da je razkril svoje »narodno« srcé le s posebnimi koristolovskimi nameni. (Isto velja tudi »Gorici«, ki je včeraj ponatisnila oni članek iz »Prim. lista«.)

Slovenska vseučiliško vprašanje v proračunskem odseku.

Zastopniki obeh slovenskih parlamentarnih klubov so sklenili z ozirom na razmere v zbornici poslancev, da ne vložijo v proračunskem odseku pri razpravi o laški juridični fakulteti predlogov, katere so nameravali staviti, ako izjavi vlada, da vzdržuje v polnem obsegu to, kar je obljubila glede ustanovitve slovenskega vseučilišča v Ljubljani.

Gledé na to je poslanec Robič v proračunskem odseku izjavil, da spremljajo Jugoslovani prizadevanja Lahov po svojem vseučilišču s simpatijami, ali zahtevajo ob enem in pričakujejo, da bo vlada njihove opravičene zahteve po slovenskem vseučilišču dobrohotno uvaževala; nadajo se, da ostane vlada pri svoji izjavi, oddani v proračunskem odseku, ter jo tudi izvrši.

Poslanec Hoffman-Welenhof je protestiral proti ustanovitvi slovenske pravne fakultete, na kar ga je Robič primerno zavrnil.

Na to pa je vstal naučni minister ter izjavil, da bo po-

stopala vlada ne gledé na narodnostne boje vedno objektivno, in zato prosi, da se ne dvomi o lojalnosti vladnih izjav.

Poslanec Steinwender se je tudi obračal proti ustanovitvi slovenske juridične fakultete s puhlimi izgovori, češ, da ni za ustanovitev take fakultete potrebnih pogojev, da bi slovenski juristi preplavili razne kraje ter bi se kalil mir v deželi! Robič je citiral tudi del Schweglovega govora v kranjskem deželnem zboru, v katerem je rekel Schwegel, da predlog gledé slov. vseučilišča zasluži upoštevanje, ter da njegova stranka ne nasprotuje stvari, ki bi koristila deželi duševno in materialno, ter ne mara, da bi se jej moglo kedaj očitati, da je ovirala interese dežele. Ko je na to poslanec Schwegel rekel, da nemška stranka na Kranjskem se ni izrekla za slovensko vseučilišče, je omenil Robič, da je citiral dobesedno Schweglov govor zato, ker se vidi iz njega, da nemška stranka na Kranjskem spremlja dobrohotneje ustanovitev slov. pravne fakultete v Ljubljani nego oni Nemci, ki sedaj divjajo po odseku in parlamentu. Robič je zavrnil tudi Steinwenderja, rekoč končno, da Slovenci odklanjajo vse nasvete, da bi se odrekli svoji opravičeni zahtevi.

Tu moramo omeniti še, da so tudi izven proračunskega odseka Nemci besneli proti slov. vseučilišču. Derschatta je protestiral v imenu vseh nemških strank proti vladni izjavi gledé slovenske juridične fakultete v Ljubljani ter grozil z najhujšim odporom, in sicer pri ministerskem predsedniku. Gautsch mu je odgovoril, da vlada ne more prezirati sklepa kranjskega deželnega zbora, sicer pa ni obljubila nič drugega nego to, da začne s potrebnimi predpoizvedbami.

Iz vsega tega se vidi, kako težek boj za kulturne potrebe bijejo v Avstriji manjši narodi. Gotovo je, da se vseučilišče ali tudi le jedna fakulteta ne

— 37 —

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

Po obedu je odšel Morrel navadno v kavarno ter čital časnik »Semaphore«; danes je odšel naravnost v svoj biró.

Kokles je bil ves pobit. Del dneva je sedel z razkrito glavo na kamnu v kotu dvorišča; sonce je sijalo nanj, in toplate je bilo trideset stopinj.

Emanuel je poskušal tolažiti ženski; toda ker je bil pott tudi sam, mu je manjkalo zgovornosti. Mladi mož je dobro poznal vse zadeve Morrellove trgovine in vedel za bližajočo se katastrofo.

Napočila je noč. Mati in hči sta upali, da jih Morrel še obišče, in nista odšli spat. Toda mesto tega slišita, kako pride po prstih mimo sobe, gotovo, da bi ga ne poklicali.

Poslušata in on odide v svojo sobo te zaklene vrata od znotraj.

Gospa Morrel reče hčerki, naj gre spat. In pol ure pozneje se dvigne, obuje čevlje in se splazi po hodniku, da bi pogledala skozi ključavnico, kaj dela njen mož.

Na hodniku zagleda umikajočo se sencó. Bila je Julija, ki jo je skrbelo prav tako, in je prehitela svojo mater.

Deklica se približa svoji materi.

„Oče piše,“ pravi.

Mati in hči se razumeta brez besed.

Gospa Morrel se sklone do luknje v ključavnici. Morrel

je res pisal, toda česar ni opazila hčerka, opazi mati: papir, na katerega je pisal, je bil kolekovan.

Pride ji strašna misel, da piše njen mož morebiti oporo. Po celem telesu se strese, toda premaga se in molči.

Drugi dan je bil videti Morrel čisto miren. Šel je v svoj kabinet kakor navadno in kakor vedno prišel k zajutreku.

Pri obedu je morala sedeti njegova hčerka poleg njega, in objel je njeno glavo v svojo roko ter jo dolgo pritiskal na svoje prsi.

Zvečer je rekla Julija svoji materi, da je kljub navidez-nemu očetovemu miru njegovo srce utripalo nenavadno silno.

Prihodnja dva dneva mineta skoro prav tako. Četrtega septembra zvečer reče Morrel Juliji, naj mu vrne ključ od njegovega kabineta.

Julija se strese pri tej zahtevi, kajti takoj se ji zdi, da to naznana nesrečo. Zakaj zahteva oče od nje ključ, ki ga je imela vedno in so ga ji vzeli samo v njenem detinstvu, kadar so jo hoteli kaznovati.

Deklica pogleda Morrela v obraz.

„Kaj sem zagrešila, oče,“ pravi, „da mi jemlješ ta ključ?“

„Nič, dete moje,“ pravi nesrečni mož, ki se mu pri tem priprostem vprašanju orosijo oči; „nič, ampak jaz ga potrebujem.“

Julija ga prične iskati.

„Pustila sem ga v svoji sobi,“ pravi nato in odide.

Toda mesto da bi šla v svojo sobo, odhiti k Emanuelu.

„Ne dajte mu ključa,“ pravi ta, „in če vam je le mogoče, ga ne izpustite jutri iz svojih oči.“

Še več hoče izvedeti od Emanuela, toda ta ni ali nič drugega vedel ali pa ni hotel ničesar izdati.

Vso noč od četrtega na petega septembra je prisluškovala gospa Morrel pri steni, ki je ločila njeno sobo od mozeve. Do treh zjutraj ga je slišala hoditi po sobi. In ob treh se je vrgel v posteljo.

Mati in hči sta prečuli noč skupaj. Izza sinočnega večera sta pričakovali Maksimilijana.

Ob osmih zjutraj pride k njima gospod Morrel. Bil je popolnoma miren, toda njegove blede obličje je kazalo sledove nemirne noči.

Gospa Morrel in hčerka si ga ne upata vprašati, kako je spal.

Morrel je bil s svojo ženo ljubeznivejši in z Julijo nežnejši kakor po navadi. Naprej in naprej je gledal in objemal svojega otroka.

Julija se spomni Emanuelovega opomina, in ko oče odide, ga hoče spremljati. Toda ta jo zavrne.

„Ostani pri materi!“ ji pravi.

Julija ga prosi, naj ji dovoli, da sme iti z njim.

„Jaz hočem, da ostaneš tu!“ ji odvrne Morrel.

„To je bilo prvo pot, da je rekel Morrel svoji hčeri: „Jaz hočem!“ Toda izrekel je tudi zdaj te besede z glasom, v katerem se je zrcalila očetovska miloba in ljubezen.“

Julija si ne upa naprej.

Nemo in nepremično obstoji na mestu, kjer jo je zavrnil oče. Trenotek pozneje se odpro vrata, in Julija začuti, kako jo objameta dve roki in nekdo poljubi na čelo.

Dvignivši svoj pogled, krikne veselja.

„Maksimilijan, brat moj!“ zakliče.

Pri tem vskliku prihiti gospa Morrel in objame svojega sina.

„Mati,“ pravi mladi mož ter se ozre zdaj v mater, zdaj

da odpreti juri, ako se sklone danes ustanovitev, jasno pa je tudi, da se pri nas zavlačujejo take reči prav vsled narodnostnih bojev. Dasi je očitno, da se je ozirala vlada na grmenje Nemcev, je vendar priznala potrebo, katero je uvaževati, ter se sklicevala na lojalnost svojih izjav. Če imajo Lah, ki so proti nam v jako majhnem številu, svojo juridično fakulteto, zakaj bi je tudi mi ne imeli. Seveda je potreba, če ni vseh pogojev, poskrbeti, da pridemo do njih čimprej, da se tako ustvari položaj, ko se lahko poteče: Parlament, daj nam danes fakulteto, odpremo jo lahko v najkrajšem času! Da se bodo zagriženejši Nemci upirali vedno temu našemu kulturnemu postulat, je jasno, ali v zbornici so še drugi poslanci, ki bodo sodili drugače, tako, da končno vendar le pridemo do svoje juridične fakultete. Boj za njo mora biti na prvih mestih pri naših poslancih vedno, in nobene prilike se ne sme zamuditi, da se ne bi čula glasna naša beseda po slovenskem vseučilišču. Boj bo brez dvoma še trd. Sedaj smo šole pri predpoizvedbah — da se otvori, poteče še dolgo časa. Dotle pa vedno in povsodi: Na straži!

DOPISI.

Viparsko, 9./7. 05. V zadnji „Soči“ je bilo v dopisu o uradni učit. konferenci omenjeno med drugim, da sta pri volitvi učit. zastopnikov dobila Ig. Križman 102 in Fr. Bajt 74 glasov, ker je bilo učitelstvo glede zadnjega v nesoglasju. — Da se to poročilo ne ume krivo, moramo pojasniti, da Fr. Bajt je vrli tovariš, zaslužen učitelj, na polju učiteljske organizacije najmarljivejši in tudi kot zastopnik v okr. š. svetu vrši popolnem svojo dolžnost, ker ima za to tudi potrebne zmožnosti, dobro voljo in veliko prakso. Da je v glasovih zastopal za svojim tovarišem, je vzrok, ker je ob periferiji šol. okraja in se iste rado voli in v bližini mesta. Tudi ni bilo nikake agitacije zanj, ker se je vedelo, da napredno učitelstvo stoji za njim v zadostnem številu. Pač pa so nekateri poskušali kot kandidati svojo srečo proti njemu. No, napor je bil zastoj in zlasti kak klerikalni švigašvaga je dobil tu zasluženo lekcijsko! — Zastopnika naj se i nadalje skazeta vrednima zaupanja trpečega učitelstva!

Iz Rihemberga. (Strah očka Pavlice.) Mladenci, oziroma posestniki iz Rihemberga-Vas, smo predložili c. kr. namestništvu v Trstu pravila za ustanovitev novega pevskega in bralnega društva. Očka Jože se je kar stresel, ko je prišel na sled tem predrznim „Vaščanom“, vse se je mizo ter takoj napiše s svojo trepetajočo roko pritožbo na gosposko, češ, fantje delajo edino na to, da jim bode

mogoče prirejati veselice in ples brez uklona v „Frlanici“. Pri plesih se demoralizuje mladež, a v gostilnah, v katerih „harmonikarji“ čez noč v listju vmirajo, se merala pevskešuje. —

Mi sme uverjeni, da vzame visoko c. kr. namestništvo naša predložena mu pravila na znanje ter nam jamči pravice kakor ustanovnega zakona tako tudi onega z dne 15./11. 1867. drž. zak. št. 34., v katerih ni niti govora, kako besedo imajo županstva pri združenju. Popolnoma smo uverjeni tudi, da je boljše, ako pohaja mladina o prostih urah v čitalnice se počevati, nego v gostilno gosp. Pavlice popivat.

Glede morale pa, očka Jože, ni treba da mislite dolgo nazaj, da se spomnite „prizorov“.

Za sedaj dovolj! Vedite pa, očka Jože, da ne bomo zamudili prilike vam predočiti slike „Don Juana“.

Do vida!

Domače in razne novice.

Za pisatelja Podravskega so nabrali slovenski gimnazijski abiturijentje na svojem večeru dne 8. t. m. K 6'60.

Zrelostni izpit na gimnaziju. — Z odliko je napravil izpit Hygin Valdemarin iz Romansa. Zreli: Avg. Belingar z Ravnice, Leop. Bobik s Peči, Evgen Brandl iz Trsta, R. Brassan iz Pevme, Emil Brezigar iz Doberdoba, Leopold Cigoj z Malovš, Ernest Holzer iz Gorice, Vladimir Komavli iz Deskel, V. Louvier iz Gorice, K. Maly iz Celovca, K. Michlstädter iz Gorice, Rudolf Močnik iz Medulina, Josip Peternel iz Pluženj, Ign. Rys iz Budejovic, Iv. Semich iz Pulja, Josip Srebrnič iz Solkana, R. Zach iz Gradca, Al. Zei iz Gorice, Al. Žigon iz Vojtkjegrada in Pellis. Slovencev je med temi 9. — Eden je reprobiran na 2 meseca, 2 pa na celo leto.

Zrelostni izpit na c. kr. učiteljsku v Kopru so napravili sledeči gospodje: Anton Fakin iz Škrbine, Franc Ferjančič iz Lokavca, Alojzij Hreščak iz Sežane (z odliko), Albert Poljšak iz Šmarj, Janko Samec iz Kopra, Viljem Tomažič iz Kanala, Fran Turk iz Gabrij pri Ajdovščini, Janko Vovk iz Kopra (z odliko), Zmagoslav Zgonik iz Dobravelj.

Zrelostni izpiti na ženskem učiteljsku v Gorici. — Napravile so izpit z odliko s slovenskim in nemškim učnim jezikom g.čne Bajt Roža, Koser Pavlina, Lecker Štefanija, Majde Josipina, Makuc Pavla, Milost Ljudmila, Pahor Viktorija, Škoflanc Zofija, Zalar Marija; Trpin Antonija s slovenskim učnim jezikom. — Z dobrim vspehom so napravile izpit s slovenskim in nemškim uč. jezikom g.čne: Jonke Melanija, Kavčič Marija, Lazar Marija, Legović Oliva, Mrevlje Gabrijela, Praprotnik Pavla, Smerdu Katica, Smolec Ivica, Trošt Lojzika, Zupanc Mara; s slovenskim in hrvatskim učnim jezikom je napravila

izpit g.čna: Marhar Jožefa. — S slovenskim učnim jezikom pa so napravile izpit g.čne: Cigoj Viktorija, Gomistek Rafaela, Hmelak Pavla, Jelenec Marija, Kavčič Kristina, Kacafura Ljudmila, Komavli Štefka, Omahen Ivana, Silič Justina, Stucin Štefka, Sturm Alojzija, Trampuz Amalija.

Zrelostni izpit na realki. — Zrelostni izpit so napravili: F. baron Bianchi, A. Bratus, Fr. Hemmich, Ed. Mendler in K. Perndanner. 5 jih sme ponavljati za 2 meseca.

Veselica društva „Lijak“ na Vogerskem. — Zopet lep list v zgodovini vaških društev! — Društvo „Lijak“ je mlado društvo — šest mesecev šteje njegovo življenje — in vendar si je pridobilo v tem kratkem času svojega obstanka že prav dobra in trdna tla svojega razvoja in napredka. Da pa znajo ceniti tudi druga društva pomen prvih jačnih nastopov svojih mlajših bratcev, da dejanski pokažejo svoje simpatije napram najmlajšemu bratcu ter ga na ta način vspodbude k podvojenemu delovanju, njemu samemu v korist, domači vasi pa v čast, prihitelo je šest društev in povzdignilo veselico bralnega in kmetškega društva „Lijak“ v pravcato veliko ljudsko veselico.

Mnogo časa pred veselico že se je zbralo na veselilnem prostoru, v hladem in prostornem gozdiču za gradom, vse polno ljudij. Ob času veselice jih je bilo nad 800. Prva točka je izvršilo v občno zadovoljnost društvo „Lijak“, namreč pesem: „Slovan na dan“! Sledil je pozdrav g. Antona Beltrama, ki se je zahvalil z vznesenimi besedami zbranemu občinstvu za tako udeležbo in za vspodbujanje. Renško društvo „Svoboda“ je dokazalo s svojim mešanim zborom „Oj planine“, da ima dobre, izurjene pevke in pevce, ki so kos tako težki točki, kakoršno so precizno proizvajale same domače moči. Gd. Mici Kragelj je na to z občutkom deklamovala „Jejtejevo prisego“ in nudila občinstvu res lep užitek. Društvo iz Bilj je tudi dobro zapelo „Poputnico hrvatskog doma“. Edino to nam ni po volji, da se izbira za nastop pri vaških veselicah le prerado hrvatske pesmi, med tem ko ostanejo slovenske skladbe bolj v ozadju. Mogoče temelji to v dejstvu, da so hrvatske pesmi po večini navduševalne, junaske, in zato kakor nalašč primerne za vaše pevce, ki se jih lažje nauče, kakor pa slovenske, toda bodi temu tako ali tako, v tem oziru se mora marsikaj spremeniti, zlasti ker je med slovenskimi toliko znanih, preznanih zborov, katere se odklanja ravno vsled prevelikega poznanja. Možki zbor iz Št. Petra, sestavljen nalašč za ta dan, je dokazal z lepo pesnijo „Na boj“, kako živo potrebuje omenjena vas stalnega pevskega društva; dana je imenitna podlaga v dobrih pevskih močeh — staro društvo v Št. Petru pa je mirno v Gospodu zaspalo! Upamo, da pride do novega društva, da ne zaostane Št. Peter za drugimi okoliškimi vasmist glede temeljitega gojenja petja in samoizobrazbe po-

tom prepotrebnih pevskih in bralnih društev. Pri predzadnji točki so nastopili pod vodstvom gospoda Emila Komela združeni mešani zbori pevskih društev iz Pevme, Št. Andreža in Vrtojbe (okoli 100 pevcev in pevk!), zapeli so Komelovo skladbo „Pobratimija“. — Lahko se reče, da so častno izvršili svojo težko nalogo, da si so imeli pevski zbori iz med sabo tako oddaljenih vasij samo eno skupno vajo na Voljčji-dragi tik pred veselico. V teh treh zborih se je videlo jedro prihodnje zveze okoliških društev, katere bo imela namen, da se podpirajo med sabo društva, in da skupno nastopijo, kjer le mogoče v tako impozantnem številu. Komičen prizor, kateri je proizvajal občinstvu po deželi že precej znani g. Molek iz Gorice, je vzbudil mnogo smeha; predstavljal je svojo: „Pot okoli zemlje“.

Veselica je končala s plesom in umetnimi ognji. Društvo „Lijak“ je lahko zadovoljno s svojo prireditvijo, in gmotni in moralni uspeh naj ga naušita k neumornemu delovanju, ne oziraje se na domače sovražnike, katerim so taka izobraževalna društva trn v peti.

V korist fondu za Prešernov spomenik napravi pevska in bralna društvo „Miren“ v Mirnu veselico dne 6. avgusta t. l. Društvo se je že obrnilo do raznih bratskih društev za sodelovanje. Namen veselice je res lep, zagadel pa je tudi pričakovati na omenjeni dan prav obile udeležbe.

Zahvala. — Visokorodni gospod Henrik grof Attems-Sveto križki, c. kr. dvorni svetnik v Gorici, je daroval 50 K za pet ubožnih družin tuk. občine. Imenom obdarovancev izreka iskreno zahvalo mestno županstvo Sv. Križ.

„Učiteljskemu Tovaršju.“ — V zadnji številki piše ta učiteljski list:

„Soča“ bega goriško učitelstvo, češ naj si zgradi svoj konvikt v Gorici. Hm! Ali „Soči“ ni znano, da so se primorska učiteljska društva izjavila, da se združijo s kranjskim in spodnještajerskim učitelstvom ter zgradijo z združenimi močmi skupen konvikt v Ljubljani? Le ne po nepotrebnem begati in razdruževati slovenskega učitelstva, zakaj le v družbi je moč in napredek.“

To se nanaša na reklamno notico za koncert v prid učiteljskemu konviktu. Mi izjavljamo na to, da je potekla ona notica iz učiteljskega peresa ter je priobčena taka, kakoršna nam je došla. Tudi v „Gorici“ je bila slična notica. — Mi torej čisto nič ne begamo goriškega učitelstva. Zato pa zahtevamo od „Učit. Tov.“, da svojo vest popravi v navedenem smislu — glede konvikta pa naj se pomenijo sami med seboj!

Slovenska velikodušnost. — Tukajšnji pri mojeni laški listič „Corriere“ pripoveduje nekam ostenativno, da je protestiralo nekaj pijanih nemških buršev proti slovenskemu učilišču. Namesto da se ta listič post-

(Dalje v prilogi.)

v sestro, „kaj je? Kaj se je zgodilo? Vajno pismo me je prestrašilo, in prišel sem, kar najhitreje sem mogel.“

„Julija,“ pravi gospa Morrel, še vedno sloneča na prsih svojega sina, „povej očetu, da je prišel Maksimiljan.“

Deklica odhiti, toda ko pride na stopnice, najde moža, držkega v rčki pismo.

„Ali niste vi gospica Julija Morrel?“ vpraša mož z italijanskim naglasom.

„Da,“ odvrne Julija vsa zmedena. „Toda kaj mi hočete? Jaz vas ne poznam.“

„Čitajte to pismo,“ pravi mož in ji ponudi pismo, katero je držal v roki.

Julija se obotavlja.

„Tiče se sreče vašega očeta,“ pravi sel.

Deklica mu iztrga pismo iz roke.

Nato je hitro odpre in čita:

„Pojdite takoj v Meilhanski drevored, stopite v hišo števil. 15, zahtevajte pri hišniku ključ od sobe v petem nadstropju, pojdite v sobo, vzemite s peti možno iz rdeče svile ter jo nesite svojemu očetu.“

„Vsekakor morate storiti to pred jednajsto uro.“

„Obljubili ste mi slepo pokorščino, in na to obljubo vas opominjam.“

„Pomorščak Šimbad.“

Mlada deklica vsklikne veselja ter se ozre po možu, ki je prinesel to pismo, da bi izvedela od njega kaj več, toda ta je izginil.

Še enkrat hoče prečitati pismo, in ko je razgane vnovič, zapazi pripis:

„Velike važnosti je, da opravite to sami. Če bi imeli še koga pri sebi ali bi poslali koga drugega, vam hišnik ne da ključa.“

Ta pripis veselje mlade deklice zelo zmanjša. Ali se nima ničesar bati? Ali ni to morebiti samo nastavljena zanjka? V svoji nedolžnosti sicer ni slutila nevarnosti, ki lahko pretijo

mladi deklici na takem potu, toda da se človek boji nevarnosti, mu ni treba vedeti, kakšna je. In baš nepoznana nevarnost oplasi človeka mnogokrat najbolj.

Julija premišlja in sklone vprašati za svet.

Toda neko čudno čustvo jo privede do tega, da ne gre iskat nasveta niti k svoji materi, niti k svojemu bratu, ampak k Emanuelu.

Poišče ga, pove mu svoj pogovor z zastopnikom tvrde Thomson in French in z možem, ki ga je srečala pravkar na stopnicah, ter mu pokaže pismo.

„Vsekakor morate iti tja, gospica,“ pravi Emanuel.

„iti tja?“ pravi Julija.

„Da, jaz vas spremim.“

„Toda ali niste čitali, da moram priti sama?“

„Saj tudi pridete sami,“ pravi Emanuel. „Spremem vas do ogle ulice du Musee in vas počakam. Če se predolgo ne vrnete, prihitim za vami, in če vam stori kdo kaj žalega, je izgubljen, to vam prisezam.“

„Torej Emanuel,“ odvrne mlada deklica, „vi menite, da naj se temu povabilu odzovem?“

„Da. Ali vam ni rekel sel, da se tiče vašega očeta?“

„Da, Emanuel. V kakšni nevarnosti pa je pravzaprav moj oče.“

Emanuel se trenotek obotavlja, toda želja, pogovoriti mlado deklico, da bi ubogala besede pisma, odloči.

„Poslušajte!“ pravi. „Danes je petega septembra, ali ni res?“

„Da.“

„Danes ob enajstih ima vaš oče izplačati blizu tristotisoč frankov.“

„Da, to vem.“

„Torej dobro,“ pravi Emanuel. „In v blagajni ni niti petnajst tisoč.“

„Če vaš oče še pred jednajsto uro ne dobi nikogar, ki mu pomaga iz zadrege, mora še pred dvanajsto napovedati bankrot.“

„O pridite, pridite!“ vsklikne deklica in potegne mladega moža za seboj.

Med tem je gospa Morrel povedala vse svojemu sinu.

Mladi mož je vedel, da so morale nesreče, ki so sledile druga drugi, provzročiti premoženju njegove rodbine veliko škodo. Toda da je prišlo že tako daleč, tega ni niti slutil.

Nekaj časa ostane čisto potr.

Nato naenkrat plane kviz in odhiti po stopnicah, menč, da najde svojega očeta v njegovem kabinetu. Toda zastoj. Potrka na vrata.

Stojé pred vrati kabineta, sliši, da se odpro vrata očtove sobe. Obrne se in vidi prihajati Morrela. Ta je šel namreč mesto v kabinet nazaj v spalnico in je prihajal v kabinet šele zdaj.

Opazivši Maksimilijana, vsklikne Morrel vsled presenečenja. Čisto ničesar ni vedel o prihodu svojega sina. Nepremično ostane na mestu, s katerega je zagledal sina, pritiskaje z desnico na se neki predmet, ki ga je imel pod suknjo.

Maksimiljan pohiti k njemu in ga objame, toda naenkrat se, za korak nazaj.

„Oče,“ pravi bled kakor smrt, „zakaj nosite pod suknjo dve pistoli?“

„O, tega sem se bal,“ pravi Morrel.

„Oče, oče, za Boga,“ vsklikne mladi mož, „zakaj vam je to orožje?“

„Maksimiljan,“ pravi Morrel in se trdno ozre v svojega sina, „ti si poštenjak. Pojdi torej z menoj, hočem ti povedati.“

Morrel odide proti svojemu kabinetu, in Maksimiljan mu sledi. Nato gre skozi prednjo sobo, vstopi v svoj biró, položi pištoli na mizo in pokaže s prstom na odprto knjigo.

Tu je bilo vknjiženo stanje njegove blagajne.

tako proti slov. vseučilišču, je imel rajše povedati, kako velikodušno so nastopili slovanski poslanci v proračunskem odseku glede laškoga vseučilišnega vprašanja, zlasti pa pri § 5. vladine predloge. Par. 5. vladine predloge namreč določa, da imajo, čim se ustanovi nova laška fakulteta, prenehati vse olajšave in udobnosti, ki jih uživajo laški dijaki v jezikovnem pogledu pri izpitih na vseučiliščih v Gradcu in Inomostu. Laški poslanci Malfatti je stavil predlog, naj se ta paragraf 5 briše iz predloge, to je, da naj olajšava in udobnosti za laške dijake na vseučiliščih v Gradcu in Inomostu ostanejo tudi potem, ko se ustanovi laška fakulteta. Slovani ne le da so glasovali za skupno vladno predlogo, to je za ustanovitev fakulteta, glasovali so tudi za navedeni predlog posl. Malfattija, torej za važno olajšavo laškimi dijakom, ki bodo študirali v Gradcu, oziroma v Inomostu!

To je pač lep čin, tak čin, kakoršnega sicer Lahi v svojem velikem sovraštvu do Slovanov ne zaslužijo — ali Slovani so storili ta čin ter s tem pokazali, kako visoko stojijo v kulturi ter kako so daleč proč od narodnega sovraštva! To je lepa lekcija za sinove dvatisočletne kulture!!

Namestnik princ Hohentlohe je obiskal predvčerajšnjim obrtno šolo v Marijanu, potem pa se je napotil v Brdu, ogledat si škodo, nastalo tam vsled toče. Spremljali so ga okrajni glavar iz Gradišča vit. Fabris, deželna odbornika dr. Marani in Klančič ter poslanec Jakončič. V Medani, Kožbani, Dolenjah, Golembrdu in Bracanu je bil sprejet namestnik od strani občinskih zastopov in duhovnikov. Informiral se je o potrebah tega prebivalstva glede cest ter glede priprav za pitno vodo. Popoludne ob 3. uri je dospel v Krmin, kjer ga je sprejel župan Locatelli in starašinstvo. Ob 6. zvečer se je vrnil v Trst.

O vodovodnem vprašanju za Gorico je poročal v sinočni seji mestnega sveta dr. Pinavžig ter predlagal, da se dovoli zopet 5000 K za nadaljnje študije v svrhu naprave vodovoda. Predlog je bil sprejet. — To bo zopet brezplodnih komisij!! — In te naravnost zavlačujejo izkverževanja vprašanja. Kdaj bo konec izkverževanja, kdaj vendar pridemo do tako potrebnega vodovoda?!

Otvoritev nove železniške zveze. — Poročajo zopet, da bo proga Trst-Gorica otvorena 1. oktobra, ostali del pa 1. decembra t. l.

Bosa botra. — V št. Andrežu so prinesli v cerkev krsto s truplom žene, katero je zadel solnčarica. Ob enem pa je prinesla babica dete za krst. Določeno je bilo, da bo krst po pogrebu. Ker je pokopališče blizu, bi se to lahko kmalu zgodilo. Ko je prišel duhovnik, ga je prišla volja, najprvo krstiti mrtvaka, potem šele opraviti pogreb. Očeta ni bilo, poleg, botre tudi ne, ali vsekaj se mu je pridilo krstiti dete. Dete je bilo zdravo in prijetno, torej ni bilo nobene sile tako hiteti s krstom. Gospod nunc pokliče neko boso punco, ki je prišla gledat pogreb, in ta punica

je morala biti za botro. Ko sta prišla oče in botra ob času, kakor rečeno, je bilo dete že krščeno, in prisiljena punica upisana za botro! Oče seveda se je opravičeno jezil radi takega nunčevega ravnanja!

Kako delajo z vojniki v Pulju. — Poročajo nam, da je stalo v zadnjih vročih dneh pri topih na trdnjavah med drugimi 8 trdn. topničarjev. Streljali so, pa tudi kar po vrsti padali. Padel je pri topu prvi mož, drugi, tretji, ali častnik je ukazoval streljati vedno naprej. Padel je četrti, peti, šesti, sedmi, ostal je le še osmi, ki je rekel, da ne more nič več. Še le tu se je vstavilo streljanje, ker pač ni bilo mogoče več streljati!

— Vojaki v Bovcu. — Kakor smo poročali, je prišel oddelek pešpolka št. 17., ki je manevriral po hribih ob meji, tudi v Bovec. Vojaki so prestali vse težke vaje dobro.

V četrtek, predzadnji večer bivanja v Bovcu, je priredila cela stotinja poveljniku in nadporočniku serenado s petjem. — Cel Bovec je bil pokoncu. — Lep prizor je bil: videti preko 250 lampijonov v narodnih barvah lepo razvrščenih. — Fantje so zapeli „Morje“, „Slovenac in Hrvat“ ter „U boj“. — Med petjem poklonili so g. stotniku Brydav darilo srebrno kupo z napisom: „Zur Erinnerung in treuer Anhänglichkeit die Waffenübungsgruppe Nr. 3“, nadporočniku Wohlmann-u pa srebrno dozo za smodčice. — Stotnik Bryda je bil vsled tega tako presenečen in ganjen, da se je nasledni dan pri razglasitvi dnevnega povelja, hote se zahvaljevati moztvu za krepko obnašanje ter izkazano mu zaupanje, moral dvakrat ustaviti v govoru, ker so ga prisilile v to solze ganjenosti. Zadnja vaja je bila od petka na soboto iz Bovca čez gorske prelaze na Kranjskogoro. — Pri odhodu iz Bovca so delila tamošnja dekleta krepkim vojakom šopke cvetja. — Pripomnimo le še, da sanitetna patrolja ni imela prilike niti enkrat poseči vmes; pač pa je v Bovcu obvezala 60 let starega zidarja, ki si je padši raz oder zlomil nogo.

Društvo „Za slovenskih odvetnikov v Ljubljani“ sklicuje letošnji občni zbor na dan 16. julija 1905. (dan Prešernove slavnosti) ob 10. uri dopoldne v Ljubljano v mesto dvorano s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu; 2. poročilo blagajnika; 3. poročilo o koroških justičnih razmerah v preteklem društvenem letu (g. dr. Brejce); 4. poročilo o štajerskih justičnih razmerah v preteklem društvenem letu (g. dr. Rosina in dr. Hrašovec); 5. poročilo o primorskih justičnih razmerah v preteklem društvenem letu (g. dr. Rybaf); 6. volitev odbora (predsednika, 8 odbornikov, 2 preglednikov); 7. slučajnosti.

Tovorno blago na kolodvoru. — Ker se kopiči blago na tukajšnji postaji južne železnice, se je s privoljenjem ministerstva skrajšala doba, v kateri sme blago brezplačno ležati v skladiščih, na 2 dni, doba za izlaganje iz tovarnih vozov na 12 ur. Ta naredba je stopila v veljavo z 10. t. m.

Občinske volitve v Krminu so se izvršile ter dni v miru, brez boja. V prvem in tretjem razredu so izvoljeni „konservativci“, v drugem pa liberalci. Ustevši namestnike šteje krminsko starašinstvo 27 konservativcev, 14 liberalcev in 4 socialiste.

Iz kaznilnice v Gradišču ob Soči so prepeljali v kaznilnico pri Gradcu na Štajerskem vse one, ki so bili kaznovani radi znanih nemirov v prvo imenovani. Kakor smo že poročali, še imenujejo ti: Jereb, Trevizi, Lazzarich in Piciga. Tako bi bil punt v gradiški kaznilnici zadušen.

Vojaško-veteransko in pevsko društvo v Biljah priredi dne 10. septembra veliko veselico z bogatim vspešdom. Slavna bratska društva iz bližnje okolice prosimo, da bi vpoštevala ta dan pri prireditvi svojih veselic. Točen vspešred sledi pravočasno. Odbor.

Izpred sodnje. — Na zatožni klopi je sedel 21 letni Ivan Pogačar iz Kranja, kaznjeneec iz Gradišča, ker je ukradel nekaj rečij, ki so last kaznilnice, ter jih dal vojaku Vincencu Marko, ki mu je izročal za to tobak. Vojak je že obsojen na tri mesece garnizijskega zopora s tremi postji, Pogačarju pa so prisodili 6 tednov ječe z jednim postom.

8 mesecev težke ječe s tremi postji si je prislužil 21 letni Ferdinand Peršolja iz Trsta, ker je kradel na raznih krajih; ukradena svota znaša 150 K.

Angelo Piccoli, 23 let star, je laški delavec iz Italije. Delal je pri novi železnici. Obtožen je razžaljenja Veličanstva in pa 3 dinamitne patrone je bil zmaknil iz zaloge. Prisodili so mu 4 mesece težke ječe, potem pa ga pošljejo čez mejo, kamor edino tiče.

Javna dražba za dva love. — Dne 15. t. m. bo tukajšnjem c. kr. okr. glavarstvu dražba lovov v Banjšicah in Lokvah, katera se nista oddala pri splošni dražbi lovov. Vsklicna cena za lov v Banjšicah znaša 50 K, v Lokvah 100 K. Lova se oddata pri tej dražbi lahko tudi po nižji ceni.

„Slovenska Čitalnica“ v Dornbergu priredi v nedeljo plesno zabavo. Pri plesu bo svirala vojaška godba c. kr. pešpolka št. 47. iz Gorice. Tudi vlak so naprosili, da bo vozil okoli 10. ure zvečer iz Ajdovščine v Gorico. Odbor vabi k obilni udeležbi.

III. skupščina „Zveze slov. pevskih društev“ se je vršila v nedeljo popoludne v Ljubljani. Skupščino je otvoril predsednik prof. Anton Štrifof. Izmed 36 pevskih društev, ki se nahajajo v „Zvezi“, jih je poslalo 19 svoje zastopnike na skupščino. O delovanju „Zveze“ je poročal tajnik g. Drag. Šebenik. V preteklem letu je pristopilo „Zvezi“ 11 novih društev, da združuje torej „Zveza“ sedaj pod svojim okriljem 36 pevskih društev. Odbor je zlasti razpravljal o vprašanju, da li bi ne kazalo, da bi „Zveza“ izdajala svoje glasilo „Glasbeni list“, a je prišel do prepričanja, da je to iz gnotnih ozirov sedaj še nemogoče. Da se pa vendarle pomnoži glasbena literatura, je odbor vplival na „Glasbeno Matico“,

da je razpisala nagrade za 5 moških in za 3 mešane zборе.

Poročilo je bilo soglasno sprejeto. O gnotnem položaju „Zveze“ je poročal g. Ivan Dražič. Dohodkov je bilo 712 K 13 vin., stroškov pa 345 kron 20 vin., torej prebitka 366 K 87 vin.

Koncertni vodja g. Matěj Hubad je poročal o uspehu konkurenčnega razpisa „Glasbene Matice“ za 5 moških in 3 mešane zборе. Na ta razpis je došlo 26 konkurenčnih skladb, in sicer 14 moških in 12 mešanih zborov. Nagrada se je prisodila tem-le zborom: „Ljubezem“, „Izpremenjeno srce“ in „Popotnik“, uglasbil Josip Procházka, „Francia“, uglasbil Emil Adamič in „Na poljani“, uglasbil Oskar Dev. Dolgotrajna debata se je vnela pri točki „Določitev kraja in časa prihodnje redne skupščine“. Predsednik g. Štrifof je izrazil željo, naj bi se prihodnja skupščina vršila kje izven Ljubljane. Dr. A. Schwab je stavil predlog, da bi se naj prihodnja skupščina zopet priredila v Ljubljani, in sicer ob priliki katkega velikega koncerta. Po živahni debati se je z večino glasov sprejel dr. Schwabov predlog.

Ob sklepu skupščine pa je gosp. koncertni vodja M. Hubad apeliral na skupščinarje, naj pridno nabirajo in zapisujejo napeve narodnih pesmi, kažoč na neprecenljivo važnost in vrednost tega narodnega gradiva.

Zvečer ob 8. uri so priredila ljubljanska pevska društva „Glabena Matica“, „Ljubljana“, „Merkur“ in „Slavec“ koncert v Švicariji.

Pevski zbor, ki ne eksistuje, je bil zastopan na III. skupščini „Zveze slov. pevskih društev“ v Ljubljani! Pevskega zbora „Slov. Čitalnice“ v Gorici ni nikjeri, pa vendar je bil zastopan. Vrhu tega je še „zastopnik“ tega neeksistujočega zbora izvoljen odbornikom za Gorisko! — „Pevsko in glasbeno društvo“, ki je tudi član „Zveze“ ter razpolaga s krepkim zborom, pa ni bilo zastopano... Narobe svet?!

Pogorela je opekarna Sarcinellijsva v Červinjanu. Škoda je velika.

Ob oko je skoro prišel 24 letni čevljar Vinko Durnik. Govoril je s svojim tovarišem Al. Koglotom v gostilni v Bukovici. Koglot ga je nehoté s cigareto, katero ga je držal v roki, v živahnem razgovoru zadel v oko, da je Durnik zakričal, kar je mogel. Prišel je v goriško bolnišnico. Teško, da mu ohranijo oko. —

Kako se zapreči solnčarica. — Profesor Locatello, ki predava patologijo na vseučilšču v Padovi, trdi, da človek, predno ga i solnčarica, ogluši. Zdravniški v nemški vojski svetujejo podčastnikom, da kakorhitro zapazijo pri vojakih znake nemira, na jih pokličejo po imenu, in sicer glasno. Če se ne odzovejo, morajo stopiti iz vrst, in zdravnik jim da nujno hitro pomoč.

Nad Ricmanjce se je bil spravil v jedni zadnjih številki umazani list laških zbesnelih farjev, „L'Eco del Litorale“, radi notice, katero je priobčil „Sl. Nar.“ in „Soča“, kjer

Morrel je imel plačati v pol ure dvestosedeminosemdesettisoč petsto frankov, a v svoji blagajni samo petnajsttisočdvestosedeminpetdeset frankov.

„Čitaj!“ pravi Morrel.

Mladi mož čita in ostane nekaj hipov čisto omamljen.

Morrel ne reče ničesar. Kaj naj bi imel pač pripomniti k neizprosnim besedam, katere so govorile številke.

„In vi se storili vse, oče,“ pravi mladi mož po nekaj trenutkih molka, „da bi odvrnili nesrečo?“

„Da,“ odvrne Morrel.

„Ali ste poskusili vsa sredstva?“

„Vsa.“

„In v pol ure,“ pravi Maksimilijan z zamolklim glasom, „v pol ure bode naše ime onečasteno!“

„Kri omije sramoto,“ pravi Morrel.

„Prav imate, oče, dzaj razumem vse.“

Nato seže po pistolah.

„Za vsakega izmed naju je torej jedna. Hvala, oče!“

Morrel ga prime za roko.

„In tvoja mati, tvoja sestra? Kdo naj skrbi za ti dve?“

„Groza obide mladega moža, da zatrepeta po celem telesu.“

„Oče,“ pravi, „ali hočete s tem reči, da naj živim?“

„Da, to ti pravim,“ odvrne Morrel, „kajti to je tvoja dolžnost. Tvoj duh, Maksimilijan, je miren in močan; ti nisi naraden človek. Ničesar ti ne ukazujem, ničesar ti ne svetujem, pravim ti pa, da razmisli svoj položaj kakor bi bil tujec in sodi potem sam.“

Sin trenotek pomišlja, in nato dobijo njegove oči izraz vladnaravne resignacije. In žalostno odloži znake svojega dostojanstva.

„Prav je,“ pravi in poda Morrelu roko, „umrite v miru, oče, jaz ostanem pri življenju.“

Morrel hoče pasti svojemu sinu pred noge, toda Maksimilijan mu to zabrani, in plemeniti srci bijeta nekaj časa drug na drugem.

„Ti veš, da nisem kriv naše nesreče?“ pravi Morrel.

Maksimilijan se nasmehne.

„Vem oče, da ste največji poštenjak, ki sem ga poznal v svojem življenju.“

„Dobro, s tem je povedano vse. Pojdi zdaj k svoji materi in svoji sestri.“

„Oče,“ pravi mladi mož in poklekne z jednim kolonom, „blagoslovite me!“

Morrel prime z rokami glavo svojega sina, se sklone k nji in se je dotakne večkrat s svojimi ustnicami.

„O da,“ pravi, „blagoslavljam te v svojem imenu in v imenu tvojih generacij, ki se jim ne more očitati ničesar. Poslušaj torej, kaj ti povem. Stavbo, katero je nesreča porušila, lahko zgradi božja previdnost vnovič. Ko izvedo oni, ki so bili zdaj neizprosnji, za mojo smrt, za smrt, ki mi je ljubša od sramote, me bodo pomilovali in morebiti dovolijo tebi to, kar niso dovolili meni. Skrbi potem za to, da se naše ime ne bode izgovarjalo v zvezi z besedo sramota. Pejdi na delo in delaj, mladenič, in boj se krepko in pogumno; živi s svojo materjo in svojo sestro kot najskromnejše ti bode mogoče, da se premoženje onih, kot katerih dolžnik moram zapustiti ta svet, pomnoži v tvojih rokah bolj in bolj. Misli na to, da pride dan, lep, velik, slavnosten dan, dan povračila, dan, ko boš prav v tej sobi lahko rekel: „Moj oče je umrl, ker ni mogel storiti tega, kar je danes mogoče storiti meni, toda umrl je mirno in veselo, ker je vedel, da pride današnji dan.“

„O oče, oče,“ vsklikne mladi mož, „če bi mogli živeti kljub temu!“

„Če bi živel, bi bilo vse izgubljeno; če bi živel, bi se izpremenilo sočutje v nezaupnost, usmiljenje v sovraštvo; če bi živel, bi ne bil drugega kakor človek, ki je prelomil dano besedo, pozabil na svojo dolžnost, prozročil bankrot. In če umrjem, Maksimilijan, bodo smatrali moje telo za telo poštenjakovo, ki ga je strmoglavila nesreča v prepad. To mi lahko verjameš. Če bi živel, bi se moji najboljši prijatelji ogi-

bali moje hiše; če umrjem, me spremi ves Marselle plakaje k mojemu poslednjemu počitku. Če bi živel, bi se moral ti sramovati mojega imena, če umrjem, lahko ponosno dvigneš glavo in rečeš: „Sin onega sem, ki je umrl zato, ker je prvič v življenju prelomil dano besedo.“

Mladi mož bolestno zaihti, toda udan v to, kar se ima zgoditi.

„In zdaj me pusti samega,“ pravi Morrel, „ter glej, da odstraniš mater in sestro.“

„Ali ne želite še enkrat videti Julije?“ vpraša Maksimilijan.

Poslednje, nejasno upanje je vstalo v mladeničevem srcu pri misli na ta sestanek, in zato ga je predlagal. Toda gospod Morrel zmaje z glavo.

„Videl sem jo zjutraj,“ pravi, „in ji rekel z Bogom.“

„Ali mi nimate naročiti še kaj posebnega; oče?“ pravi Maksimilijan s tresočim se glasom.

„Da, sin moj, naročiti ti imam še nekaj svetega.“

„Govorite, oče.“

„Trvdka Thomson in French je jedina, ki je postopala z menoj usmiljeno, morebiti iz človekoljubja, morebiti iz sibičnosti — toda moja stvar ni, da bi presojal človeška srca. — Njen pooblaščenec, isti, ki pride v desetih minutah, da bi mu izplačal menico za dvestosedeminosemdesettisočpetsto frankov mi je podaljšanje roka za tri mesece ne samo dovolil; ampak celo ponudil. Izplačaj najprej to tirjatev, sin moj; in ta mož naj ti bo svet.“

„Da, oče,“ pravi Maksimilijan.

„In zdaj še enkrat z Bogom!“ pravi Morrel, „Pojdi, pojdi, zdaj moram biti sam. Oporoko najdeš v sekretarju moje spalnice.“

Mladi mož ostane na svojem mestu.

„Čuj, Maksimilijan, misli si, da bi bil jaz vojak kakor ti, in bi dobil povelje, da osvojim neko utrdbo. Ti bi vedel, da grem v gotovo smrt, toda ali bi mi ne rekel, kakor si mi rekel

je bilo povedano, kako je prišel tržaški škof skrivaj v Ricmanje ter kaj ga je doletelo, ko se je vračal, ko so ga spoznali. „L'Eco“ zabavlja Ricmanjcem, jih zmerja prav po katoliško, zraven brci tudi po naprednih listih ter meče z „buffoni“ okoli. Seveda nam je vzbudilo rogoviljenje pobožne „L'Eco“ ie posmeh, združen z veseljem, da so se vendar našli prav med Slovenci ljudje, ki so pokazali, da se ne dajo imeti za norce od laške cerkve in njenih laških in nemških hlapcev. „Sprejem“ škofov v Ricmanjih je bil le še preveč mehek — tak človek, kakor je Nagl, zasluži vse kaj drugega!

Utonil je v Vipavi okoli 40 let stari železniški delavec Josip Cigoj iz Malovš. Prijel ga je krč, in voda ga je odnesla. Truplo so čez čas potegnili iz vode.

Truplo Andreja Križniča, ki je bil utonil v Soči blizu Plavij, so potegnili iz vode šele po 6 dneh, v nedeljo.

Pevsko in bralno društvo „Lira“ v Komnu priredi v nedeljo dne 30. julija 1905. javno tombolo z dvema dobitkoma: Činkvina 100 K, tombola 200 K. Srečke se prodajajo po 40 vin. Začetek ob 5. uri pop. Pred tombolo in po tomboli bode ples, pri katerem svira veteranska godba iz Mavhinj. Vsak plesni komad stane 20 vin. V slučaju slabega vremena se odnese tombola na prihodnjo nedeljo dne 6. avgusta 1905. Ker je čisti prebitek tombole namenjen ubožnim občanom, uljudno vabi slavno občinstvo na mnogobrojno udeležbo — odbor.

Staroslovensko bogoslužje. — Vatikanski dopisnik „Polit Korrespondenz“ zatrjuje, da niso točna poročila onih listov, ki pritaajo, da v kratkem izide papežev dekret v stvari staroslovenskega bogoslužja. Pravi, da morata sklepe škofovske konference potrditi še kongregacija za cerkvene stvari in kongregacija za obrede, ki se nista še bavili s to zadevo. V kolikor so zatrjuje iz najzanesljivejšega vira, se papežev dekret omeji na dekret iz leta 1898., da se ohrani glede bogoslužja status quo, to je, da bo dovoljeno staroslovensko bogoslužje le onih župnijam, ki morejo dokazati, da so jo rabile nepretrgoma skozi zadnjih 30 let!

Slavnost „Kola“ v Trstu pri Iv. Ivanu v nedeljo v proslavo društvene desetletnice se je obnesla kar najlepše. Na vrtu „Nar. doma“ je bilo zbranih nad 4000 ljudi.

Bralno in pevsko društvo „Venec“ na Preserjah priredi v nedeljo dne 16. t. m. društven ples za ude in vabljenе goste.

Bralno pevsko društvo „Ladija“ v Devinu priredi v nedeljo 16. t. m. javno tombolo v korist otroškega vrtca v Devinu. Dobitka sta dva: činkvina 70 kron, tombola 150 kron. Srečke po 40 vin. V slučaju slabega vremena se vrši tombola dne 23. t. m.

Učenca za knjigarno. — Knjigarstvo je koncesijonovana trgovina, za katero se zahteva dovoljno znanje. Slovenci v Gorici doslej nismo imeli prilike, izučiti dečke za to trgovino. Poslej je možno tudi to. — Naša knjigarna

išče učenca, ki je hodil v III. gimnazijo ali realko. Kdor ima dečka, ki ne more naprej hoditi v šolo, naj ga izuči knjigarstva.

Dekliški dom. — Učenke vsake starosti se vzamejo prihodnje šolsko leto na stanovanje. Strog nadzorstvo in fina vzgoja se zagotavlja. Priložnost za učenje modernih jezikov, vsakovrstnih ročnih del in godbe v hiši. Pomudbe sprejema gospa Marija Draschler roj. pl. Gariboldi, v Gorici, Via Trigemina št. 7. I. nadstr.

Vojna med Rusi in Japonci.

Vprašanje o miru.

Minister Komura je 8. t. m. popoldne z ostalimi pooblaščenici odpotoval na ladij „Minnesota“ v Ameriko.

Ruski mirovni pooblaščenici gredo 14. t. m. na pot. Baron Rosen izroči predsedniku Rooseveltu lastnoročno pismo carjevo.

Togo se pripravlja, da odplove v baltičsko morje?

Tudi ruski listi „Svjet“ poročajo, da dela Togo obširne priprave, da odplove s svojim brodom v baltičsko morje. Togo bi s pomočjo Angležev to plovbo začel čez dva meseca. Dokov in ladjedelnice za popravljanje ladij bi imel dosti. Okoli Anglije bo imel mnogo izvrstnih opiralšč. „Svjet“ pravi, da Togo lahko obstrelja vse baltičsko obrežje, in če blokira Kronstadt, je Rusija kot vevlast uničena. Rusija naj se pripravlja na najhujše!

Položaj ruske armade.

„Daily Telegraph“ poroča, da so Linevičevi vojaki sila klaverni. Linevič jim je pravil, da Japonce prežene iz Mukdena in jih premaga. Sedaj Linevič dela povsod velike utrdbe. Če mu napade Japonce, se mu bo slaba godila, ker prav nič ne ve, kje je Ojama. Najbolj je potrla vojakove vest o porazu brodom in razburil jih je upor črnomoških mornarjev. Častnikom je vseeno, ali zmagajo ali ne, vojaki se pa odkrito izražajo proti vojni. Če se le kje spopadejo prednje čete z Japonci, se kar udajo, ne da bi streljale. Med častniki je tudi preukcijska stranka. General Linevič je že več častnikov obsodil na smrt.

Japonski primanjkuje vojakov.

Vojni poročevalec „Vjedomosti“ konstatuje, da kličejo Japonci v bojne vrste že svoje brate v inozemstvu v dobi 20—26 let, kakor tudi 50.000 manj sposobnih, potem profesorje, vseučiliščne slušatelje, ter druge za orožje sposobne inteligentne ljudi. Vidi se, kako primanjkuje tudi častnikov!

Japonci na Sahalinu.

Iz Vladivostoka: Na južnem delu otoka Sahalina so zapazili japonsko eskadro, ki je plula proti vztoku. Eskadra je obstojala iz bojnih ladij: „Fosu“, „Čiu-Juan“, enega križarja tipa „Haje“, 6 križarjev drugega razreda, 4 topničark, 36 uničevalk torpedovk in 10 transportnih ladij. Dve torpedovki sta križali zapadno od ceste La Perouse.

General Linevič je brzojavil dne 8. t. m., da so Japonci dne 7. t. m. vzeli vtrdbe pri Kozakovu. Dne 8. ob 8. uri zjutraj sta dve torpedovki pripluli v zaliv Lososoi ter so pričeli streljati na fort Solovjev. Oddelek v Korskakovsku je zapustil fort Solovjev ter se pričel umikati proti severu. Japonci so v Korskakovsku izkrcali pehoto, konjenišvo in topništvo.

Iz Tokia 10: Japonci so v soboto vzeli Korskakovsk. Rusi so zažgali mesto ter se umaknili proti severu.

Z bojščica v Mandžuriji.

Poročajo o spopadih, ki se vrše med patroljami na obeh straneh ravnine in na cesti Sengtua-Kajpuan-Keneangpjeng. Rusi se umikajo polagoma proti severu.

Razgled po svetu.

Zadnje vesti. — Poglavarja v Moskvi Šuvalova je nekdo ustrelil, ko je sprejemal prošnje. Šuvalov je ostal mrtev. Morilca so prijeli. — Seje za mirovne konference se bodo vršile na nekem otoku blizu Newjorka. — Na „Potemkinu“ so našli v neki kabini zaprtega častnika. — Nemčija je prodala Japoncem vojaško železnico, kakor se poroča iz Šangaja.

Poslanska zbornica bo sklicana bržčas šele meseca novembra. Vlada izda poseben kumunike, v katerem to naznani. — Ako bi se zgodilo ta čas kaj posebnega na Ogrskem, utegne biti sklicana zbornica meseca septembra.

Poslanska zbornica. — Zbornica je 8. t. m. nadaljevala razpravo o kreditih za alpske železnice. Posl. Kūbeck je odobral postopanje vlade ter naglašal potrebo, da se dogradi tržaška luka. Ko sta govorila posl. Mastalka in Sylvester, je zbornica prešla v specialno debato. Zbornica je na to po kratki debati vsprejela pingavsko železnico v državni obrat, ter je izvolila permanentni obrtni odsek. S tem je bil končan dnevni red. Zbornica je pričela razpravo o nujnem predlogu čeških radikalcev glede draginje živil. Posl. Klofač je utemeljil nujnost, ki je bila odklonjena brez debate. Nato je zbornica razpravljala o nujnem predlogu Vsenemcev, v katerem pozivljajo vlado, naj skliče parlament, ko bo sestavljena nova ogrska vlada. Poslanec Stein je utemeljeval nujnost. Po daljši debati je zbornica vsprejela nujnim potom poročilo odseka za olajšanje bede. Koncem debate sta minister za deželno brambo in minister za trgovino odgovorila na več interpelacij. Predsednik je zaključil sejo ob 6. uri ter je želel poslancem vesele počitnice.

Deželni zbori bodo sklicani jeseni na kratko zasedanje. — Tudi gorški?!

Železnični krediti — dovoljeni. — Körberjeva vlada je 1. 1901. predložila zbornici dva velika načrta, za katera mora država najeti približno milijardo kron. To so takozvane odneve ceste na Moravskem, Češkem in v Galiciji, druga železnična zveza s Trstom skozi Bohinj in v zvezi s to železnica Lvov-Tambor-Usok. O vodnih cestah sploh še ni sledu, a pri železnicah so se uračunali inženirji, ki so delali načrte in proračune. V smislu zakona z dne 6. junija 1901. je bilo dovoljenih 224.409.000 kron. Vlada pa je sedaj nujno zahtevala še 91.685.000 kron, in sicer kot dodatni kredit za tekoče leto v znesku 60.662.000 kron in za naslednja leta še 31.023.000 kron. — Vsled ostrih napadov v zbornici je odstopil bivši železnični minister dr. vitez Wittek. Zadnji čas so se dodatnim kreditom ustavljali Čehi in Poljaki ter pretli z obstrukcijo, ako vlada ob enem ne obljubi, da podpravi nekatere železnice. Min. predsednik baron Gautsch je slovesno obljubil, da v svrhu podržavljenja stori vse primerne korake. Po dolgih obravnavah med strankami in vlado so se vendar odločili češki poslanci, da dopusté razpravo, ki se je vršila v soboto, kjer so bili krediti dovoljeni.

Olajšave v vojaški službi. — V brambnem parl. odseku je tedni povdarjal brambovski minister Schönaich, da vojna uprava gotovo izpolni svojo obljubo ter odpravi orožne vaje v 11. in 12. letu vojaške obveznosti. Dveletna aktivna služba pa je itak že zagotovljena v novem brambnem zakonu ter se uveljavi z zakonsko novelo, ako politične razmere kmalu še ne dopuste, da se novi brambni zakon predloži državnemu zboru.

Prof. A. Kimerle, ki je služboval več let na goriškem gimnaziju, je ponesrečil na turistovskem izletu na „Hochtor vom Schneeloch“, kamor je šel z Dunaja. Padel je ter zadobil rane, katerim je končno podlegel. Bil je star 52 let.

Anarhist — učenjak Reclus umrl. — V Bruslju je umrl slavnj geograf Elysée Reclus, rodom Francoz, star 75 let. Reclus je bil velik učenjak pa tudi velik anarhistični socijalist. Napisal je mnogo znanstvenih del; knjiga „La terre“ je prevedena v razne jezike. — Po državnem udarcu Napoleona III. leta 1851. je zbežal iz Francoske ter prepotoval vse evropske države. Leta 1871. je bil zopet v Parizu, ko je bruhnila revolucija na dan. Stal je v prvih vrstak komunarda ter bil obsojen v dosmrtno progvanstvo. Po proglašeni amnestiji leta 1879. je nastopil zopet v Parizu. Radi anarhistične propagande pa so ga začeli zopet preganjati, toda posrečilo se mu je pobegniti v Švice. Leta 1882. je bil pozvan od vseučilišča v Bruslju na geografsko katedro. Živel je v Bruslju osamljeno in zmerno. Zlate medalje, katere je dobil za svoje delo „Občna geografija“, je prodal ter razdal denar med reveže.

Katoliški pogreb za židovski denar. — Hrvatski napredni listi poročajo, da se je pripetil v nekem njihovem podravskem kraju ta-le slučaj: Seljaku je umrlo dete na skrlatici. Oče gre k duhovniku, du bi mu pokopal dete. Župnik (furtimaz-frankovec, torej politik najslabše vrste) reče, da stori to, ali takoj mu morate dati 4 goldinarje. Ubogi seljak je rekel, da takoj ne more plačati. Ali tu je ostal župnik trd kakor skala: — ali denar ali pa ne bo pogreba za duhovnikom! Seljak je šel na to židovskemu rabinu, naj mu pokoplje dete. Rabin je povedal, da mu to zabranjujejo pred pisi njegove cerkve, dal pa je seljaku denar 4 gld., katere je nesel katoliškemu duhovniku, da je pokopal dete. — Vse za denar! Tudi molitve na grobu so le za denar!

pred nekaj hipi: „Pojdite, oče, kajti če ne greste, ste onečasteni, in smrt je boljša kakor sramota!“

„Da, da,“ pravi mladi mož, „da.“

In krčevito objame svojega očeta.

„Pojdite oče!“ pravi.

In nato plane iz kabineta.

Ko odide mladi mož, ostane Morrel nekaj hipov sam, vpiraje oči nepremično proti vratom. Nato iztegne roko ter pozvoni.

Prikaže se Kokles.

To ni bil več prejšnji človek. Trije dnevi prepričanja, da je tvrdka Morrel in sin pred bankrotom, so ga čisto uničili. Misel, da ta tvrdka ustavi svoje plačevanje, je vpognila njegov hrbet in mu sklonila glavo bolj kakor bi bilo storiilo to osemdeset let.

„Moj dobri Kokles,“ pravi Morrel z glasom, ki ga ni mogoče popisati, „ostani v prednji sobi. Kadar pride mož, ki je bil tukaj danes tri mesece, namreč pooblaščenec tvrdke Thomson in French, kar žeš itak, mi ga naznani.“

Kokles ne odgovori, ampak sarco pokima z glavo, sede v prednjo sobo in čaka.

Morrel omahne v svoj naslonjač. Njegove oči se vpro na uro. Manjka le še sedem minut. Kazalec se premika nenavadno hitro; Morrelu se zazdi, da njegove oči to premikanje lahko zasledujejo.

Kar se je zgodilo v veliki duši tega moža ta poslednji hip, tega ni mogoče popisati. Da bi imel človek pojmi o tem, bi bil moral videti njegovo potno in vendar resignirano čelo, njegove solzne, in vendar proti nebu dvignene oči.

Kazalec se premika enakomerno proti odločilni minuti, pištoli sta nabiti. Morrel iztegne roko, prime za jedno in zašepete ime svoje hčerke.

Nato položi morilno orožje nazaj na mizo, vzame pero in napiše nekaj besed.

Zdelo se mu je, da se od svojega ljubljenega otroka še ni poslovil dovolj.

Nato se zopet ozre na uro. Manjkaje niso več minute, ampak le še sekunde.

Zopet vzame pištolo in vpre oči v uro, sede z napol odprtimi usti. Napenja se petelina, vstrepeta po celem telesu.

V tem trenutku začuje, kako se odpro vrata v prednjo sobo in potem vrata v njegov kabinet.

Ura ina biti vsak hip ednajst.

Morrel se ne ozre, pričakuje, da se oglasi Kokles z besedami:

„Pooblaščenec tvrdke Thomson in French.“

In počasi nastavi orožje pred svoja usta.

Naenkrat začuje krik; bil je to glas njegove hčere.

Obrne se in zagleda Juljo. Pištola mu zdrsne iz roke.

„Oče,“ vsklikne mlada deklica brez sape in skoro vmiraje veselja, „rešeni, rešeni ste!“

In vrže se v njegovo naročje, drže z roko visoko v zraku možnjo iz rdeče svile.

„Rešen, dete moje?“ pravi Morrel. „Kaj hočeš s tem reči?“

„Da, rešeni! Glejte, glejte!“ pravi mlada deklica.

Morrel vzame možnjo in zatrepeta, kajti nedoločeno spomin mu pove, da je bila to nekoč njegova lastnina.

Na jednom koncu je bila menica za dvestososedminosemdesettisočpetsto frankov.

Na menici je stalo potrdilo, da je plačana.

Na drugem koncu je bil demant, debel kakor lešnik, in poleg njega majhen kos pergamenta z besedami:

„Za Juljino doto.“

Morrel se prime za čelo. Zdi se mu, da sanja.

Ta hip vdari ura ednajst.

In Morrelu se zdi, kakor bi bil vsakvdarec jeklenege klada ob njegovo srce.

„Govori, dete,“ pravi. „Kje si dobila to možnjo.“

„V Meilhanskem drevoredu, v hiši šte. 15. na oglu pred v revni, majhni sobi petega nadstopja.“

„Toda,“ vsklikne Morrel, „ta možnja ni tvoja!“

Julija pokaže pismo, katero je dobila to jutro.

„In ti si bila sama v tej hiši?“ vpraša Morrel, ko prečita.

„Emanuel me je spremlj, oče. Hotel me je počakati v oglu ulice du Musée, toda čudno: ko sem prišla tja, ga nisem našla.“

„Gospod Morrel,“ zakliče na stopnicah glas, „gospod Morrel!“

„To je njegov glas,“ pravi Julija.

Isti hip vstopi Emanuel z obličjem, žarečim radosti.

„Pharaon,“ vsklikne, „Pharaon!“

„Kaj? Pharaon? Ali ste blazni, Emanuel? Saj veste, da se je potopil.“

„Pharaon,“ gospod, „Pharaon“ pluje v pristanišče.“

Morrel omahne na svoj stol. Moči so ga zapustile, njegov duh ni mogel pojmiti vsega tega, ki je prišlo tako pričakovano. Bilo je tako neverjetno, tako čudovito, da bajevno.

Ta hip vstopi tudi njegov sin.

„Oče,“ vsklikne, „rekli ste mi, da se je Pharaon potopil. Toda pravkar ga je naznanila straža, in ta hip pluje pristanišče.“

„Prijatelji,“ pravi Morrel, „če to niso sanje, mora čudež božji. Nemogoče, nemogoče!“

Kar pa je bilo resnično, a vendar nič manj neverjetno to je bila možnja, ki jo je držal v roki, to je bila menica je bil dragoceni demant.

„O gospod,“ pravi Kokles, planivši v sobo, „Pharaon! Pojdimo, otroci, pravi Morrel in vstane, „pojdimo gledat, in Bog nam pomagaj, če je bil le prazen hrup.“

(Dalje pride.)

Na gimnaziju v Pulju je bilo 48 Nemcev, 39 Hrvatov in Slovencev in 96 Lahov. Z zadovoljstvom se mora konstatirati, da je med odličnjaki več bivših učencev puljske zasebne šole "Ciril Metodove družbe".

Slov. akad. društvo "Ilirija" v Pragi je izvolilo na II. red. obč. zboru dne 1. julija t. l. sledeči odbor: tehnik France Jenčič, predsednik; modroslovec Adolf Turek, podpredsednik; modroslovec Josip Marn, tajnik; tehnik Viljem Kuček, blagajnik; tehnik Josip Kremenski, knjižničar; tehnik Peter Brelih, arhivar; pravnik Anton Kacjan, gospodar; modroslovec Zvonimir Bernot in tehnik Ivan Presel, revizorja.

Na tržaškem državnem gimnaziju. — Na tržaškem državnem gimnaziju je bil v začetku šolskega leta 501 učenec, koncem leta jih je ostalo 456. Iz Trsta jih je bilo 309, iz Primorske 49, iz Krauske 17, iz drugih kronovin 56, Slovencev in Hrvatov je bilo 152, Lahov 152, Nemcev 141, 6 Grkov, 3 Francozi in 3 Angleži. Odličnjakov je bilo 40, prvi red jih je dobilo 323, ponavljajni izpit 30, drugi red 42 in tretji red 20. Slovenskega pouka sta se vdeležila 102 dijaka.

Angleška eskadra na Reko. — Dne 20. t. m. pride na Reko angleška sredozemska eskadra, ki ostane tam dva tedna. V imenu cesarjevem jo sprejme nadvojvoda Štefan. Tem povodom pride na Reko tudi admiral grof Montecuccoli.

Novi vrsta papirja. — V trgovino je prišla nova vrsta papirja, o katerem pravijo, da je jako dober. Ta papir napravljajo iz perja krompirja, ki je jako prikladno za tvorenje papirja. Ta industrija se je že razširila po Holandiji, kjer je mnogo tvornic papirja.

Boj cigaretam. — Dve državi v severni Ameriki, Indijana in Wisconsin, sta sprejeli pred kratkim zakon, ki preti z globo in zapornim delom za cigarete, globa je določena na 25 — 2500 frankov, zapor na 6 mesecev. Sedaj se bavijo s takim načrtom zakona tudi v Illinois, Michigan in Minesote.

Tragedija v laški rodbini. — Iz Benetk poročajo o tragediji v rodbini delavca v arsenalu po imenu Samlguo. V bolnišnici je umrla hčerka na neki operaciji. Radi tega je hotela mati skočiti skozi okno, pa so je to zabranili še pravočasno, oče pa si je prerezal vrat ter ostal mrtev.

Vodena kaplja — posledica vročine. — V Stolni cerkvi v Florenci so začele sedaj v veliki vročini padati kaplje s stropa in s sten, sploh se vidi, kakor da bi bila cerkev nekako oprana. Razni učenjaki so si sli ogledat to izvanrednost. Tudi v Paviji se je zgodilo tako v glavni cerkvi.

Pri zrelostnih izpiti na gimnaziju v Dubrovniku je "padel" dijak Jelić, o katerem se trdi, da je bil dober in priden. Sošolci so bili radi tega tako razjarjeni, da so napravili demonstracijo proti ravnatelju gimnazija Posidelu in dež. šolskemu nadzorniku Zavadlavu. Oče sina je srečal izpraševalno komisijo na cesti, jo apostrofiral ter je baje celo dal zausnico ravnatelju. Potem je demonstrirala množica pred kavarno ravnatelju in nadzorniku ter ju obmetavala celo z jajci in gnilim sadjem. Morala je priti na pomoč policija in žandarmerija, da sta odgnali demonstrante. Sina in očeta je množica aklamirala ter ju pozdravljala in poljubovala.

Novo gledališče v Trstu. — Občni zbor društva "Nar. dom." v Trstu dne 2. t. m. je bil zaključen z željo, da se posreči doseči v doglednem času novi postavljeni cilj: slovensko gledališče v Trstu!

Protiruska demonstracija v Lvovu. — Iz Lvova javljajo, da je v nedeljo več stotin delavcev in dijakov hotelo imeti shod radi dogodkov v Rusiji, toda to jim je zabranila policija. Množica se je vsled tega podala pred Mickijevičev spomenik in tu je bila demonstracija. Nekoliko izgrednikov je razbilo šipe na oknih uredništva "Slovo Polskie".

Tatvina na kolodvoru južne železnice v Trstu. — Na kolodvoru južne železnice v voznolistnem uradu se je pripetila tatvina. Zmanjkalo je 6000 mark nemškega denarja (1 marka je približno K 1-20). Ko je prišla blagajničarica Markus v urad, je s krikom konstatovala primanjkljaj. Vse je bilo v redu zaprto, nočni čuvaj ni videl nobenega človeka, le denarja ni. Zaslisavali so blagajničarico Markus ter preiskali tudi njeno stanovanje.

Dogodki na Ruskem. — Oklopnica "Potemkin" in torpedovka št. 267 sta dospeli v Konstanco ter se usidrali 600 metrov daleč od pristanišča. Deset mornarjev "Potemkina"

je priplulo na kopno v čolnu. Dva mornarja sta šla v mesto k poveljniku pristanišča, kateremu sta izjavila, da je vsa posadka pripravljena, izkrcati se v Konstanci, ako se bodo oblastni držale obljube, da jih smatrajo kakor dezertarje.

Moštvo "Knjaza Potemkina" se je končno popoldne udalo pod stavljenimi pogoji. Izročili so obe ladiji romunskim oblastnjakom, ki so jih vzele v posest ter razvile na njih romunsko zastavo. Moštvo se je izkrcalo, ter bo, razdeljeno v male skupine, odvedeno v razne kraje dežele.

Iz raznih poročil: Parnik "Knjaz Aleksander" ruske dobrovoljne trgovinske družbe je dospel 8. t. m. v Varso ter poročal, da je v Odesi zopet mir. — Med nemiri je bilo zažganih 8 ruskih parnikov in 50 jadrenic.

Ko je imelo biti v Tiflisu 9. t. m. aretovanih več delavcev, je bila vržena bomba, vsled česar je bil ubit en policijski častnik, dva druga pa ranjena. Mesto je razburjeno. Vse prodajalnice so zaprte, častniki ne izhajajo. — V Ivanovem so štrajkujoči delavci razdeljali telefon in telefonične žice, opienili so prodajalnice ter jih zažgali.

Neki dezertar, ki je v Feodoziji bežal s "Potemkina", je pripovedoval, da je moštvo sicer bogato preskrbljeno z živili, toda bivanje na "Potemkinu" je neznosno. Izbruhnil je na ladiji legar. Vsak dan se vrše prepiri, in večina mornarjev je noč in dan pijana. 400 mož, to je vsi mlajši rekrutje in 8 podčastnikov je pripravljeno kapitulirati, toda ostali del moštva je povsem pod uplivom 65 kolovodij in dveh civilistov iz Odeze, ki tvorijo revolucionarni odbor. Število onih, ki bi se radi podali, narašča. Ladiji zapoveduje neki podčastnik, voznji po morju pa kadet Aleksejev, ki je v to prisiljen. "Daily Mail" je zvedel iz Petrograda, da vlada med uporniki nesloga. Vse mornarje, ki so glasovali za predajo, je baje večina izkrcala pri Krču.

Ko sta 8. t. m. "Potemkin" in torpedovka št. 267 dospela pred Konstanco, je moštvo pozdravljalo s "hura"-klici in s čepicami. Vojaški poveljnik v Konstanci, general Angelescu je s križarke "Elizabeta" dal upornikom znamenje, da hoče z moštvom "Potemkina" govoriti. Kmalo potem je prišlo v čolnu odposlanstvo "Potemkina", obstoječe iz 8 mornarjev. Mornarji so priobčili generalu, da iščejo v Konstanci rusko bojno ladijo "Sinope", ki se je tudi spuntala ter da jo zasledujejo druge ladije. Mornarji so izjavili, da imajo dovelj živil, ki so si jih preskrbeli v Feodoziji; na svoji voznji niso napadli nobene ladije in tudi Feodozije niso bombardirali. "Potemkinu" so dali do 6. ure zvečer časa, da se uda. Romunska vlada je zahtevala razorenje ladije in moštva ter demontiranje topov. Nato se je ob 11. uri dopoldne odposlanstvo vrnilo na "Potemkina", kjer je bilo dolgo posvetovanje. Ob 1. uri je prišlo odposlanstvo nazaj ter je priobčilo, da je moštvo "Potemkina" sklenilo kapitulacijo, ko se mu zagotovi, da ne bo izročeno Rusiji. Ob 2. uri popoldne se je vršila izročitev "Potemkina" v roke rumunskim oblastnjakom. Oblastnija pristanišča je "Potemkina", na katerem je razvila rumunsko zastavo, vzela v svojo oblast. Romunski častniki so napravili inventar. Med pogajanjmi je mnogo mornarjev dezertiralo s "Potemkina".

Eden pogojev upornikov je bil, da se jim dovoli vzeti s seboj blagajno "Potemkina". Romunska vlada je to odločno odbila. Drugi pogoj je bil, da ne sme Romunska v nobenem slučaju Rusiji izročiti oklopnice, marveč naj si jo pridrži zase. Oblastniji so prevzela ladijo in blagajno, v kateri je bilo 800.000 rubljev. Z ladije je stopilo okoli 700 mornarjev, ki so bili videti zelo žalostni. — Vse moštvo "Potemkina" je bilo v skupinah izkrcano v čolnih. Prirejen je bil poseben vlak, da odpelje mornarje v razna rumunska obdonavska pristanišča, odkoder se lahko podajo, kamor hočejo. Bil je tudi napravljen zapisnik vseh mornarjev z označenjem kraja, kam da se podajo. Mornarji so se odpeljali v Brailo, Calarasi, Gjurjevo, Zimnice, Magurele, Calafat in Turn-Severin. Prefektom je ukazano, da jim na vsak način olahčajo pasiranje meje. V Petrogradu je bila odposlana nota, v kateri so opisani dogodki v Konstanci. Istočasno je minister unanjih stvari general Lahovary priobčil grofu Lamdorffu, da je "Potemkin" na razpolago ruske vlade.

Po kapitulaciji moštva je rumunska vlada brzojavila v Petrograd: "Potemkin" je na razpolago.

Le mornarji "Potemkina" so se udali, moštvo torpedovke se ni udalo, ampak se je raje vrnilo v Rusijo. 9. t. m. je prišla ruska

eskadra pred Konstanco. Po tem ko so se izmenjali običajni strelji, je rumunski poveljnik mornarice sporočil poveljniku ruske eskadre, da je romunski kralj zapovedal, da se oklopnico "Potemkin" izroči carju. Nato je bil "Potemkin" izročena ruski eskadri.

V Bukarešt je dospela vest, da se je torpedovka št. 267 branila kapitulirati. Moštvo je izjavilo, da je bilo od "Potemkina" terorizirano in prisiljeno, da ga je spremljalo. Mornarji torpedovke se hočejo kakor zvesti in vdani vojaki povrniti v Odeso.

O dogodkih v Konstanci se poroča dalje: Ruski podadmiral, ki je z eskadro dospel v Konstanco, je v začetku zahteval, da se mu izroče tudi vsi uporni mornarji, izjavivši, da se jih ne sme smatrati kakor dezertarje, marveč kakor navadne zločine. Romunska oblastnija se so pa to zahtevo odbile. Rumunska zastava je bila na ladiji z vojaškimi častmi sneta, ter razvita ruska zastava. Na "Potemkinu" se je vršila potem služba božja in ladija je bila zopet blagoslovljena. Častniki in mornarji, ki so šli na ladijo, so morali vnovič priseči zvestobo. Torpedovka št. 267 je sklenila odpluti v Rusijo ter je v soboto ob 6. uri zvečer odšla iz pristanišča. Veči del upornikov je že zapustil Konstanco. Petdeset mornarjev se je udalo ruskemu admiralu, izjavivši, da so ostali vedno zvesti ruskemu carju ter da so bili prisiljeni ostati na ladiji.

Po kapitulaciji "Potemkina" je bila posadka na remorkerju odvedena v pristanišče. Na obali se je zbrala ogromna množica, ki je mornarje pozdravljala s "hura"-klici. Rusi so na pozdrave živahno odgovarjali. Prebivalstvo je mornarjem priredilo navdušen vsprejem, zlasti ker je bilo med njimi mnogo Rumuncev iz Besarabije. V začetku se je zdelo, da je bil del mornarjev nezavpen in boječ, ker so se bali, da se jih izroči Rusiji. A ko so videli, da so svobodni in da morejo iti, kamor se jim poljubi, so zadobili srčnost. Vsi so veseli šli v mesto. Meščani so mnogim mornarjem dali stanovanje, drugi so bili nastanjeni v neki prazni vojašnici. Več meščanov je šlo na "Potemkina", ki so si zlasti ogledali kabine umorjenih častnikov. Po kapitulaciji so mornarji izročili častnikom sablje ter so se vedli nasproti njim z največim spoštovanjem.

Književnost.

Pistalka za abstinate, pivce in pijance. Mesečnik, posvečen protialkoholizmu gibanju na Slovenskem. Uredništvo in upravnništvo na Jagnjenici pri Radečah. Urejuje Leop. Lenard. — List bo izhajal 15. dan vsakega meseca. Namen mu je, kakor se že vidi iz naslova, izključno protialkoholno gibanje na Slovenskem. — Naročnina znaša do novega leta 2 K.

Največja zaloga slik

v modernih in antiknih okvirjih. — umetniške vrednosti. — Slike prvih slovanskih slikarjev. — Nat. zne slike slovečih slikarjev. — Fran. coske, angleške in ameriksanske gravure velike umetniške vrednosti v okvirjih po želji odjemnikov.

Razstava slik v I. nadstropju, v prostorih tiskarne.

Knjižarna in trg vina z umetninami
A. Gabršček v Gorici.

Ruski pisatelji v nemščini.

- Grof Lev. Tolstoj.
1. Die Kosaken.
 2. Sewastopol.
 3. Zwei Husaren. Erzählungen eines Markörs.
 4. Geld.
 5. Der Tod. — Drei Todesarten. — Der Tod des Ivan Ilitsch. — Der Leinwandmesser.
 6. Albert. — Luzern. — Die Dekabristen.
 7. Soldatengeschichten aus dem Kaukasus.
 8. Polikuschka.
 9. Unsere Armen und Elenden.
 10. Die Kreutzer Sonate.
 11. Herr und Knecht.
 12. Die Auferstehung der Hölle.
 13. Ueber Gott und Christentum. (Gedanken über Gott. — Leben und Lehre Jesu. — Wie soll man das Evangelium lesen und worin besteht sein Wesen?)
 14. Die sexuelle Fr...
 15. Jermak und andere Geschichten.
 16. Ivan der Dummkopf.
 17. Die Sklaverei unserer Zeit.
 18. Grausame Genüsse.
 19. Meine ersten Erinnerungen.
 20. Christentum und Vaterlandsliebe.
 21. Leben und Tod.
 22. Stadt- und Landleben.
 23. Was ist die Kunst?
- Maksim Gorki.
1. Tschelkasch. — Bolesy — Lied vom Falken.
 2. Blaue Funken. — Grossvater Archipp u. Ljonka.
 3. Kein und Artem. — Jemeljan Pilay.
 4. Ehemalige Leute.
 5. Das Opfer der Langweile. — Die Sonne der Kerkerlinge — Der rote Waska.
 6. Freunde. — In der Steppe u. a.
 7. Malwa.
 8. Sasubrina. — Ausfahrt — Das Lied vom Sturmvogel — Einmal im Herbst — Die Holzfösser.
 9. Warenka Olessow.
 10. Der Landstreicher.
 11. Ein Verbrecher.
 12. Konowalow.
 13. Der rote Waska.
 14. Das Ehepaar Orlow.

- Anton Čehov.
1. Sünde und andere Geschichten.
 2. Ein Glücklicher und andere Gesch.
 3. Eine gottgefällige Anstalt.
 4. Eine Kunstliebende Frau und andere Geschichten.
- Vsevolod Garšin.
1. Die Bären. (ilustrovano).
 2. Ein kleines Gespräch und andere Novellen.
- N. M. Karamzin.
1. Paris in der Revolution.
 2. Reisebriefe aus Deutschland.
- Grof V. A. Sologub.
1. Die Pflgetochter.
 2. Vornehme Welt.
- Knez V. V. Meščerski.
- Petja Skuratov.
- K. P. Masalski.
- Zwei Leutnants.
- Maksim Běliniski.
- Die Stadt der Toten und andere Erzählungen.
- F. M. Dostojevski.
- Herr Prochartschin. Aufzeichnungen eines Unbekannten.
- F. M. Rešetnikov.
- Die Podlipowzi.
- N. V. Kukulnik.
- Sergeant Ivanov.
- N. A. Lejkin.
- Lustige Kaufmannsgeschichten.
- A. Marlinski.
- Erzählungen.
- Novo izdanje. Izvirna cena 1 marko (K 1-20). — prodaja
- le po 90 vin.
- Slovanska knjigarna**
A. GABRŠČEK v Gorici.

Sprejme se

več trgovskih sotrudnikov manufakturne stroke.

Pogoji: znanje slovenskega, laške eventuelno tudi nemškega jezika. — Ponudbe je pošiljati na naslov:

Slovensko trgovsko društvo „MERKUR“ v Ljubljani.

Razpis natečaja.

V Čezsoči pri Boven, v Borjani pri Kobaridu, v Čadrgu in Zalazu pri Tolminu, zidalo se bode nova šolska poslopja. Načrti in proračuni so razpoloženi ob uradnih urah od 24. do 29. julija t. l. pri podpisnem uradu.

Dražba se bode vršila dne 29. julija t. l. ob 11. uri predpoludne.

G. kr. okrajni šolski svet v Tolminu,
dne 2. julija 1905.

Predsednik:
Prinzig.

A. vd. Berini — Gorica
Šolska ulica št. 12

Velika zaloga oljkega olja

prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.
Prodaja na drobno: K — 64, — 72, — 80, — 88, — 96,
1'12, 1'20, 1'36, 1'44, 1'60, 1'80, 2'

Na debelo cene ugodne.

Pošilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zameni s polno Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Gorica ♦ Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in pljuja vina. Izvirno pilsensko »prazdroj«-pivo.

Ako hočete zares

kupiti, vedno solidno in lepo blago po primerno nizkih cenah in se ne pustiti samo radi nizkih cen slepiti, Vam morem s prepričanjem zagotoviti, da se blagovolite obrniti zaupno, v Vašo popolno zadovoljnost, ob vsaki potrebi do domače tvrdke

J. ZORNIK — Gorica
sedaj Gosposka ulica št. 10.

ki nudi največjo zalogo vedno zadnjih novosti krasnih okraskov za obleke perila in ovratnice za gospode, solničnikov, dežnikov, svil, modercev, predpasnikov, pasov itd.

— Zaloga vseh potrebščin za g. šivilje in krojače. —

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

V svojem „Trgovskem Domu.“

TELEFON ŠT. 80.

Hranilne vloge obrestuje po 4%, — večje, stalno naložene najmanj na jedno leto, po dogovoru. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez iz gube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejla daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tuji na 10-letno odplačevanje. Zadržanki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. decembra 1904:

Deleži: a) podpisani K 1.058.400—
b) vplačani 319.684—
Dana posejla 1.901.302—
Vloge 1.991.340—

Papir za smotčice

(cigarete.)

Na drobno in na debelo so vedno na razpolago te vrste:

Abadie (riz in laily) — Aida — Aristocratique — Club — La Fleur — Job — Rival — Regal.

Zaloga higijeniških „Rossijskih giljz“ iz Odese, pa tudi drugih vrst, za izdelovanje smotčic. — Medena cevka za izdelovanje smotčic.

Prekupcem izdaten popust.

Knjigarna in papirnica
A. Gabršček v Gorici.

Anton Ivanov Pečenko — Gorica

TEKALIŠČE JOSIPA VERDIJA št. 26.

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna.

Zaloga piva

tovarne G. Auerjevih dedičev v Ljubljani in plzenjskega piva „prazdroj“ iz sloveče češke „Mlašanske pivovarne“.

Zaloga ledu, karerega se oddaja le na debelo od 100 kg naprej.

Prosiva zahtevati listkoll

Največja zaloga vseh stavbnih potrebščin, kakor: cement, stavbno nosilje, vsakovrstne okove, železje, strešne okna, cevi za stranilca itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja, pečij, štedilnikov po brezprimerno nizkih cenah.

Največja trgovina z železjem
Konjedic & Zajec v Gorici
pred nadškofijsko št. 11.

Edina zaloga
stavbnih potrebščin
v Gorici.

Pocinkana žica
za vinograde po znižanih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade

izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrđili najnove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 K blaga.

Prosiva zahtevati listkoll

Išče se

učenca

za knjigarno in trgovino z muzikalijami in umetninami.

Ponudbe na:

Goriška Tiskarna A. Gabršček.

Odlikovana pekarija in sladčičarna.

Karol Praščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu v (lastni hiši.)

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Prodaja tudi različne moke.

Lampijone, krožnike, prtiče

iz papirja

prodaja po ugodnih cenah

knjigarna A. Gabršček.